

У Народној скупштини Републике Србије прошле недеље се расправљало и гласало о два закона о образовању: Закону о основама система и образовања и Закону о високом образовању. Претходних дана се о овим законима и њиховим тачкама у Парламенту водила жучна расправа, која је на различите начине опструирана од стране скупштинске већине и која је од стране председнице скупштине грубо прекинута, иако је за расправу остало још више од 200 минута и премда је размотрена једва половина амандмана предложених на први закон.

О школовању миграната

Према народном посланику Ђорђу Вукадиновићу, један од низа спорних чланова Закона о основама система и образовања јесте члан 23. која подразумева “Упис страних држављана, лица без држављанства и тражиоца држављанства”. Он је поднео амандман на тачку два овог члана која гласи “ За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу споразума о реадмисији, која не познају језик на коме се изводи образовно-васпитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања, установа организује учење језика, припрему за наставу и допунску наставу, по посебном упутству које доноси министар”, захтевајући да се на крај овог става дода фраза “у складу са могућностима”.

Свој предлог амандмана Вукадиновић је овако бранио пред посланицима Народне скупштине:

“Ја поштујем демократску дискусију и сучељавање мишљења, али мислим да је

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 02 октобар 2017 21:30

очигледно да дискусија која је вођена поводом овог амандмана нема везе нити са демократским сучељавањем мишљења нити са мојим конкретним амандманом. Подсетио бих колеге, било да ме подржавају или не, да је овде реч о једној наизглед безазленој, али не и неважној техничкој интервенцији, где сам само, нагласивши да не желим да улазим у глобални проблем миграната и како се он решава (ко га је изазвао и све друге ствари које би могле да буду тема симпозијума или целог скупштинског заседања), само предложио да се каже да ће држава, односно школе, оно што је у овом члану обећано „чинити у складу са могућностима”, казао је Вукадиновић.

На оптужбе да он овим амандманом „позива на говор мржње“, Вукадиновић је рекао:

“Дакле, нема никаквог говора мржње. Ја сам овде вишеструко погрешно протумачен, повређен и увређен, јер стављен сам у један контекст коме нити припадам, нити ми је на примисли, нити сам му икада припадао. Могуће да је то одјек и ехо једне од претходних дискусија, пре паузе и везано за неке претходне амандмана, али очигледно је да неко од оних који су овде дискутовали није ни прочитао о ком члану и којем се амандману ради. Значи, у питању је само то да ја желим да министарство, односно школе, евентуално, имају одређени маневарски простор да све то што пише у овом члану закона омогуће, укључујући и мигранте. Наравно да подржавам и поздрављам сваку хуману меру која се по том питању предузима, али само уз поменути малу релативизацију 'у складу са могућностима'.”

У другом обраћању, Вукадиновић је приметио да посланици губе драгоцену време на бесмислене расправе, а то време је могло да се искористи за побољшање других спорних чланова и тачака закона о основном образовању.

“Ја бих подсетио и колеге и све остале да смо ми сада на амандманима 23. члана првог закона, који има преко 200 чланова и имамо још други закон који има отприлике исто толико чланова. Дакле, ми сада буквално радимо посао који оваквим темпом не може да се заврши и мислим да гомила важних предлога, паметних или мање паметних, неће стићи да буде тематизовано. Губили смо силно време. Никома не пребацујем, сви смо помало одговорни. Као да неком одговара да кључне и важне теме просто не дођу на дневни ред. Ја бих касније, ако се уопште стигне, а то је иза стотог члана, говорио о потреби или могућностима да основно школство буде само државно, то јест, да се укину

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 02 октобар 2017 21:30

приватне основне школе.

То је важна тема, контроверзна тема, као и ово да средње образовање буде обавезно . А за то неће бити времена, јер смо се бавили тиме да ли је бољи израз „старатељ“ или „правни заступник“ и слично”

Враћајући се на спорни став два из 23. члана, Вукадиновић је рекао:

“Поводом овог нашег конкретног амандмана, наш предлог је, у вези са овим чланом који је изазвао толико контроверзе, да се просто мало помогне држави, односно, потенцијално олакша и скине терет држави по питању испуњавања обавеза за школовање миграната на матерњем језику, утолико што се, након свега што стоји, после става два додају речи ‘у складу са могућностима’. Шта то значи ‘у складу са могућностима’? Имам утисак да се овим чланом Влада, односно Министарство, обавезује на много више него што држава реално може. Ту се обавезује да ћемо обезбедити курсеве језика и допунску и додатну наставу за децу миграната. То просто није реално. Ја само хоћу да на овај начин малим додатком - не улазећи у велике теме како да се реши мигрантска криза, не улазећи у оно што је можда била намера неких других предлагача, да просто - без икакве ксенофобије, без икакве зле воље према било коме – кажем да мислим да се овде предлагач обавезује на нешто што тешко можемо испунити. Нека ме министар допуни или исправи ако грешим. Да ли то значи да се ми обавезујемо, односно Влада, да ће школе обезбедити наставу или курсеве језика на њиховом матерњем језику за децу миграната? То просто није реално. Зато сам хтео овим додатком ‘у складу са могућностима’ да то мало разблажимо и релативизујемо ту обавезу. Чули смо пример из Сомбора како се то ради. Али, немојте да се обавеземо на више него што можемо да испунимо, господине Министре. Једна блага релативизација би само допринела утолико да кажемо ‘омогућићемо им да похађају наставу, да слушају и имају допунску наставу на свом матерњем језику – у складу са могућностима’. Школа то не може да испуни, вероватно то не може ни Министарство. Немојте да будемо већи католици од папе – да би се прале нечије биографије или да би се додворили некеме у Бриселу или Берлину – и да прихватамо нешто што просто ни већина развијених земаља тешко да може да испуни”, казао је Вукадиновић.

О саставу просветних савета – Чланове националног просветног савета треба да бира скупштина

Када је у питању формирање просветних савета, посланик Вукадиновић је изнео свој став да сматра да је важно да се чланови ових савета бирају у Скупштини Србије, а не од стране владе.

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 02 октобар 2017 21:30

“Желим да скренем пажњу Министру, односно предлагачу, да то са саветима једноставно није у реду. Ја се донекле разликујем од мојих колега утолико што мени толико не смета да Министар одлучује. На крају крајева, ја волим да се зна чија је реч последња. Ја се слажем и са тим да савет саветује, али последња одлука је на извршној власти, тј. на министру, па да знамо ко је одговоран, кога хвалимо и кога да кудимо. Значи, мени то не смета, господине Министре. Али, мислим да је страшна и фатална грешка да се сви чланови савета, од оног највишег, национално-просветног, па до ових других, не бирају у скупштини. Мислим да је то медвеђа услуга тим људима. Није проблем само што ће њихова надлежност бити саветодавна. И треба да буде саветодавна, била је и до сада, мада су имали већа овлашћења. Него ми није јасно, па ми одговорите директно ако можете, зашто се не да већи дигнитет и тим телима и тим људима, тако их бира скупштина. Овако ће они на неки начин, хтели-не хтели, бити само Влади чиновници, односно чиновници Министра“.

О приватним основним школама – приватне школе уводе друштвену сегрегацију и

тајкунизацију

На почетку свог излагања о предложеним амандманима посланичке групе „За спас Србије-Нова Србије“ Вукадиновић је затражио одговор од министра Шарчевића, зашто нема довољно времена за расправу о тако важној теми као што је основно школство и оштро се успротивио увођењу приватних основних школа: „ Ми не предлажемо много амандмана, али су нам сви битни и страшно нам је жао што очигледно нећемо стићи да расправљамо, већ свега само неколико да уопште поменемо. Жао нам је што је ова расправа ишла у овом правцу, одговорности има и на једној и на другој страни, по мом субјективном мишљењу, али руководство скупштине је само једну страну кривило за то.

Ми имамо овде хрпу лажних амандмана, ми не предлажемо стотине амандмана, амандмана који заправо то нису и на то је колегиница Радета као искусан посланик са правом указала. Овај амандман јесте предлог за неку будућу дебату, као и предлог о обавезним средњим школама. Смисао овог мог амандмана јесте укидање приватних школа. Високе школе, факултети, гимназије и средње школе, то је већ питање отворено за дискусију, има доста аргумената за и против тога, али када је реч о основном школству, апелујем на колеге из других посланичких група, верујем да већина њих у себи сматра да основно школство треба да буде обавезно, као што већ јесте и под државном капом. О другим нивоима школства можемо да разговарамо, али основно школство треба да буде обавезно и то је суштина.

Све друго, амандмани до којих нећемо стићи, и прави смисао овог другог закона кога дефинитивно нећемо стићи да расправљамо, суштина читавог тог закона кога смо ми оспорили нашим амандманом а који каже, (молио бих министра да то прокоментарише) да универзитетски професори могу да наставе раде до седамдесете године живота. Мислимо да је то лоше, погрешно и волео бих да министар то прокоментарише, јер је то мера геротокрантска и усмерена против научног подмлатка, који нам убрзано одлази из земље.

То је у вези са овим претходним амандманом, иако видим да у сали нема расположења да се озбиљно позабави предлогом да основно образовање буде обавезно, као што јесте, али и да буде у надлежности државе. Постоји формални и суштински аргумент за то. Формални се овде наводи у образложењу, услов да приватно лице може да оснује

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 02 октобар 2017 21:30

образовну установу јесте банкарска гаранција. Пошто је основно образовање обавезно, замислите да сада неко крене у приватну школу, деца се упишу у ту школу, а власник банкрутира. И какве имају вајде ти ученици који су пошли, какве користи имају од тога што ће бити активирана банкарска гаранција када је њима упропашћено нешто што је њихово и право и обавеза, а то је основно образовање.

То је тај важан, конкретан разлог против. Али постоји други, начелнији. Највећи друштвени умови попут Хобсбаума, великог историчара, до Хабермаса, великог филозофа, слажу се да је оно што је створило националну свест, модерне нације и модерне државе као јединствене националне државе била општа војна обавеза и опште основно образовање. Када је то прешло у надлежност државе, када је држава почела да се брине о восјци и о образовању, тако су настале модерне нације. Није случајно да је данас тренд да нити је војна обавеза обавезна, нити је основна школа брига државе. Посебно апелујем на колеге социјалисте – мада мислим да и многим од вас осталих није страна та идеја, иако се сад чини јеретичком – да озбиљно размисле зашто приватне основне школе.

Тиме уводимо друштвену сегрегацију међу децом и уводимо тајкунизацију школства. Ко похађа приватне основне школе? Само деца богаташа и тајкуна. (Друго су школе које странци оснивају за себе, односно децу дипломата и страних држављана у Србији.) Мислим да је то лоше, да је преузето од споља као неки тренд и нека мода, која је актуелна у овом тренутку у Европи, али је у суштини штетно и врло брзо ћемо се уверити колико је штетно. Код нас није било таквог истраживања, али у Русији је вршено истраживање о приватним школама и испоставило се да ученици у приватним школама имају знатно слабије знање и слабије резултате на 'Писа' тестовима. Знам да код нас има добро уређених приватних система, знам да и министар долази из једног приватног образовног система, али говорим генерално о приватним основним школама и мислим да би основно образовање морало да буде, наравно, обавезно и да би морало да буде брига државе, то јест, не би смело да буде приватно. Хвала.", завршио је своје излагање Ђорђе Вукадиновић.

***

На гласању, ниједан од 18 предложених амандмана посланика посланичке групе „За спас Србије-Нова Србије“ Ђорђа Вукадиновића, Санде Рашковић и Дијане Вукомановић није усвојен.

Немојте да будемо већи католици од папе и да због прања нечије биографије и додворавана Брисе

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 02 октобар 2017 21:30

(НСПМ)

Видети још: [Амандмани које је посланичка група „За спас Србије-Нова Србија“ поднела на законе о основама система образовања и високом образовању](#)